

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з
науково-
педагогічної роботи
КИРИЧЕНКО А.М.

серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка вищої школи

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
за спеціалізацією С1.01 «Економіка»

Освітньо-наукова програма: «Економіка»

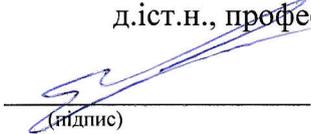
Економічний факультет

2025 – 2026 навчальний рік

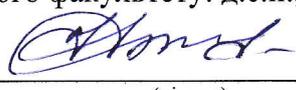
Розробник: канд. пед. наук, доцент Барабаш Вікторія Анатоліївна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри історії, археології,
інформаційної та архівної справи
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Зав. кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи:
д.іст.н., професор ОРЛИК В.М.

_____ (ОРЛИК В.М.)
(підпис)

Декан економічного факультету: д.е.н., проф. ШАЛІМОВА Н.С.

_____ (ШАЛІМОВА Н.С.)
(підпис)

©ЦНТУ, 2025 рік
© Барабаш В.А.
2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Набуття універсальних навичок дослідника	
		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) Спеціалізація С1.01 Економіка	1-й	1-й
	Освітньо-наукова програма: «Економіка»	Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,92	Третій (освітньо-науковий)	26 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		13 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		51 год.	86 год.
Вид контролю: залік			

Мова навчання: українська.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи»: підготовка здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем «Доктор філософії» до виконання обов'язків викладача закладу вищої освіти; проведення науково-пошукової роботи та до керівництва дослідницькою роботою здобувачів вищої освіти; організації навчально-виховного процесу в освітніх закладах.

Завдання дисципліни «Педагогіка вищої школи» :

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки, педагогічної майстерності, навчально-виховних технологій;
- поглиблення знань щодо перспектив розвитку ступеневої вищої школи й освіти в умовах незалежної України;
- поглиблення знань щодо вітчизняних, європейських та міжнародних тенденцій підготовки фахівців різних освітніх рівнів (рамок кваліфікації), організації професійної післядипломної освіти та освіти впродовж життя у сфері економіки;
- практичне опанування сучасними формами й методами організації навчального і виховного процесів у закладах вищої освіти I-IV рівня акредитації;
- виховання в аспірантів особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням;
- формування власного стилю науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається паралельно з викладанням наступних дисциплін: Філософія науки, Англійська мова за профілем наукової спеціальності, Інформаційні технології в науковій діяльності, Тренди розвитку нової економіки, Забезпечення економічного розвитку в умовах цифровізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетентності

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 року:

Зміст навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» інтегрує такі Цілі сталого розвитку та сприяє отриманню компетентностей та результатів навчання, які дозволять здобувачу в майбутньому ефективно працювати в напрямку розв'язання таких глобальних та національних завдань:

Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. Завдання 4.4 – До 2030 року істотно збільшити число молодих і дорослих людей, які володіють затребуваними навичками, у тому числі професійно-технічними, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю; 4.7. – До 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у т.ч. шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток.

Ціль 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат. Завдання 5.5. – Забезпечити всебічну й реальну участь жінок і рівні для них можливості для лідерства на всіх рівнях прийняття рішень у політичному, економічному та суспільному житті.

Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям. Завдання 9.5. – Активізувати наукові дослідження, нарощувати технологічний потенціал промислових секторів у всіх країнах, особливо країнах, що розвиваються, у т.ч. шляхом стимулювання до 2030 року інноваційної діяльності та значного збільшення кількості працівників у сфері ДіР у розрахунку на 1 млн осіб, а також державних і приватних витрат на ДіР.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Місце і роль педагогічної науки в системі соціально-економічного розвитку України.

Місце і роль педагогічної науки в системі соціально-економічного розвитку України. Предмет педагогіки вищої школи. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система.

Тема 2. Система вищої освіти в Україні. Нормативно-законодавча база розвитку освіти в Україні (Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту»; Національна рамка кваліфікацій та ін.). Стандартизація вищої освіти (Стандарт вищої освіти за спеціальністю, освітньо-професійна програма). Рівень, ступені та кваліфікації вищої освіти. Типи закладів вищої освіти. Зарубіжний досвід організації вищої освіти. Європейська система вищої освіти. Компетентнісний підхід як один із методологічних підходів у підготовці майбутніх фахівців.

Тема 3. Професійна післядипломна освіта. Освіта впродовж життя як умова професійного зростання. Законодавство України про післядипломну освіту. Державна політика у сфері післядипломної освіти. Структура післядипломної освіти (підвищення кваліфікації, стажування, спеціалізація та інші форми). Зміст, програми та науково-методичне забезпечення післядипломної освіти. Неформальна та інформальна освіта у контексті безперервної освіти.

Тема 4. Психологічні особливості, типологія студентів і формування студентського колективу. Психологічні особливості студентського віку. Суперечливості та кризи студентського віку. Заклад вищої освіти – провідний фактор соціалізації особистості студента як фахівця. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів. Психологія студентської групи. Роль куратора. Студентське самоврядування.

Тема 5. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи. Педагогічний професіоналізм діяльності викладача ЗВО. Педагогічна майстерність та її особливості. Авторитет викладача. Академічна етика та добросовісність. Типологія викладачів. Педагогічна техніка, особливості її прояву в діяльності викладача ВШ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 6. Теорія навчання у закладах вищої освіти. Сутність процесу навчання у ЗВО. Сутність процесу навчання у ЗВО. Структура процесу навчання. Діяльність суб'єктів навчального процесу. Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі. (Сутність поняття «форми організації навчання»). Розвиток і становлення організаційних форм навчання. Типологія і характеристика методів навчання. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання). Інтерактивні методи навчання.

Тема 7. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти

Диференційоване навчання. Проблемне навчання. Ігрові технології навчання. Кредитно-модульне навчання. Модульно-розвивальне навчання. Інтерактивні технології навчання (знаково-контекстні; лабораторно-клінічні).

Тема 8. Психолого-педагогічні аспекти мотивації студентів до навчання. Проблеми мотивації навчання у вищій школі. Лекція у вищій школі: мета, функції, структурна побудова. Види лекцій та їх класифікація. Оптимальні методики і технології проведення лекційних занять.

Тема 9. Дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять. Специфіка практичних занять. Лабораторне заняття в системі підготовки фахівців. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. Організація проведення індивідуальних занять, консультацій і колоквиумів.

Тема 10. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів. Сутність самостійної роботи. Значення самостійної роботи. Види самостійних робіт. Форми організації та проведення самостійної роботи. Позитивні сторони і недоліки в організації самостійної роботи студентів. Специфіка організації самостійної роботи із додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою тощо).

Тема 11. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі. Поняття педагогічного контролю у вищих навчальних закладах, його мета і провідні функції. Основні форми і види контролю знань, умінь, навичок студентів. Вимоги до оцінки знань і предметних компетенцій студентів. Тестування. Методи контролю і самоконтролю ефективністю навчально-пізнавальної та самостійно-дослідницької діяльності студентів. Моніторинг якості освітніх досягнень студентів та професійної діяльності викладачів.

Тема 12. Виховна робота у закладах вищої освіти. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу. Мотиви і принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Завдання патріотичного виховання студентської молоді в умовах воєнного стану. Позааудиторна виховна робота зі здобувачами вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	денна форма						заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					Усьо- го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7						
Змістовий модуль 1.												
Загальні основи педагогіки вищої школи												
Тема 1. Місце і роль педагогічної	6	2				4	7					7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	денна форма						заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					Усьо- го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7						
науки в системі соціально-економічного розвитку України.												
Тема 2. Система вищої освіти в Україні.	7	2	1			4	7					7
Тема 3. Освіта впродовж життя як умова професійного зростання.	8	2	2			4	7					7
Тема 4. Психологічні особливості, типологія студентів і формування студентського колективу.	11	4	2			5	8					8
Тема 5. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи.	8	2	2			4	9	2				7
Разом за 1 Модуль	40	12	7			21	38	2				36
Змістовий модуль 2.												
Основи дидактики вищої школи												
Тема 6. Теорія навчання у закладах вищої освіти. Сутність процесу навчання у ЗВО.	7	2				5	7					7
Тема 7. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти	9	2	2			5	8					8
Тема 8. Психолого-педагогічні аспекти мотивації студентів до навчання.	8	2	2			4	9	2				7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	денна форма						заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7						
Тема 9. Дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять.	6	2				4	7					7
Тема 10. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів.	6	2				4	7					7
Тема 11. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі.	6	2				4	7					7
Тема 12. Виховна робота у закладах вищої освіти.	8	2	2			4	7					7
Разом за 2 Модуль	50	14	6			30	52	2				50
Усього годин	90	26	13			51	90	2	2			86

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 2. Система вищої освіти в Україні.	1	
2	Тема 3. Освіта впродовж життя як умова професійного зростання.	2	
3	Тема 4. Психологічні особливості, типологія студентів і формування студентського колективу.	2	
4	Тема 5. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи.	2	
5	Тема 7. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти.	2	
6	Тема. 8. Психолого-педагогічні аспекти мотивації студентів до навчання.	2	2
7	Тема 12. Виховна робота у закладах вищої освіти	2	
	Разом	13	2

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Місце і роль педагогічної науки в системі соціально-економічного розвитку України. Історія розвитку вищої школи. Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи у світі і в Україні.	4	7
2	Тема 2. Система вищої освіти в Україні.	4	7
3	Тема 3. Професійна післядипломна освіта. Неформальна та інформальна освіта.	4	7
4	Тема 4. Психологічні особливості, типологія студентів і формування студентського колективу.	5	8
5	Тема 5. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи.	4	7
6	Тема 6. Теорія навчання у закладах вищої освіти. Сутність процесу навчання у ЗВО.	5	7
7	Тема 7. Сучасні технології навчання у закладах вищої освіти.	5	8
8	Тема 8. Психолого-педагогічні аспекти мотивації студентів до навчання.	4	7
9	Тема 9. Дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять.	4	7
10	Тема 10. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів.	4	7
11	Тема 11. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі.	4	7
12	Тема 12. Виховна робота у закладах вищої освіти.	4	7
	Разом	51	86

7. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» здобувачам пропонується виконувати такі індивідуальні завдання:

- розв'язування кейсів, ситуаційних завдань;
- участь в дискусіях, ділових іграх;
- створення індивідуальних або колективних презентацій на певну тематику;
- участь в науково-практичних конференціях, публікація статей на тематику відповідно до плану курсу.

Орієнтовна тематика рефератів та наукових повідомлень

1. Педагогічна наука в системі соціально-економічного розвитку України: роль, завдання та сучасні виклики.

2. Предмет педагогіки вищої школи та її функції в умовах трансформації української освіти.

3. Вища школа як цілісна педагогічна система: структура, принципи функціонування та розвиток.
4. Шляхи підвищення ефективності навчального процесу у вищій школі.
5. Активізація пізнавальної діяльності як проблема та головне завдання педагогіки вищої школи.
6. Розвиток вітчизняної освіти крізь призму педагогічних особистостей.
7. Провідні постаті в історії української освіти.
8. Видатні діячі вітчизняної освіти та їхній внесок у розвиток педагогічної науки.
9. Педагогічні ідеї видатних особистостей в історії української освіти.
10. Розвиток вищої освіти на Кіровоградщині.
11. Інтеграція вищої школи України в європейську систему освіти.
12. Актуальні проблеми вітчизняної вищої освіти.
13. Вища освіта України в умовах війни та глобальних викликів.
14. Зарубіжний досвід організації вищої освіти.
15. Міжнародна діяльність університету, як фактор підвищення якості освіти.
17. Розуміння неформальної освіти в країнах Європейського союзу та Україні.
18. Особливості неформальної та формальної освіти: досвід країн Європейського Союзу та України.
19. Заклад вищої освіти – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця.
20. Розвиток і саморозвиток студента в процесі навчання у закладі вищої освіти.
21. Загальна характеристика педагогічного процесу в закладах вищої освіти.
22. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти: актуальність і механізми реалізації.
23. Академічна доброчесність у системі вищої освіти України: принципи, норми та значення.
24. Порушення академічної доброчесності: види, причини та наслідки для учасників освітнього процесу.
25. Формування культури академічної доброчесності у студентів: роль закладу вищої освіти та викладача.
26. Мовленнєва культура викладача ЗВО».
27. Педагогічна майстерність: стратегії розвитку.
28. Світові моделі освіти.
29. Відмінності національної системи освіти від Європейської.
30. Сутність, види і вимоги до методу «Кейс».
31. Сутність педагогічної інновації.
32. Сучасні технології навчання у вищій школі.
33. Дистанційне навчання у вищій школі: особливості, переваги та виклики.
34. Історичні передумови виникнення лекції у системі вищої освіти.

35. Еволюція лекції у закладах вищої освіти.
36. Зарубіжний досвід лекційного викладання у закладах вищої освіти.
37. Сучасні проблеми лекційного викладання у вищій школі.
38. Тьюторські заняття як альтернатива традиційним лекціям у закладах вищої освіти.
39. Особливості проведення лекцій у форматі онлайн-навчання.
40. Громадянське виховання: тяглість традицій.
41. Громадянські цінності в сучасному суспільстві.
42. Громадянська позиція викладача ЗВО.
43. Мета національного виховання та шляхи її реалізації у ЗВО.
44. Відомі випускники вітчизняних університетів.
45. Механізми та методи патріотичного виховання студентів у вищій школі.
46. Позааудиторна робота як чинник формування громадянськості та патріотизму фахівця.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» застосовуються такі методи:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

- 1.1. Словесні методи навчання: лекція, розповідь, бесіда.
- 1.2. Наочні: ілюстрація, демонстрація, спостереження, практико-орієнтовані лекції, презентація.
- 1.3. Практичні: практичні заняття у вигляді презентацій тем, рольових ігор, укладання схем-опор, порівняльних таблиць, укладання тестів до теми, підготовка презентацій індивідуальних завдань.
- 1.4. Проблемні: *дослідницький* (розв'язання проблемних завдань, написання міні-дослідження); *частково-пошуковий* (пояснення, розповідь, обговорення проблемних ситуацій, індивідуальна робота, написання есе); *проблемний* (створення проблемної ситуації: пряма постановка проблеми; постановка гострих нерозв'язаних питань, цитування протилежних поглядів різних авторів на одне і теж питання, звернення до життєвих явищ, які потрібно пояснити, прослухавши лекцію, зробити висновки; постановка здобувачів у позицію експертів, опонентів, рецензентів; виділення точної і неточної інформації).
- 1.5. Інтерактивні методи: кейс-метод, метод проєктів, синектика (групове вирішення проблем), метод Сократа, ділова гра, метод коучингу (оптимізація потенціалу наставляти, тренувати, займатися репетиторством), портфоліо.
- 1.6. Методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle; Zoom; Google Meet.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

- 2.1. Методи формування пізнавальних інтересів здобувачів (навчальні дискусії, дебати, рольові ігри, презентації, проєкти).
- 2.2. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні (заохочення, висування вимог).

Інноваційні методи навчання: застосування інформаційно-комунікаційних технологій (включає роботу з додатками, віртуальними словниками, та іншими ресурсами); діджитал-інструменти: програмні продукти від Microsoft, цифрові інструменти Google, програмне забезпечення для проведення опитувань Kahoot, Mentimeter, хмарні презентаційні сервіси Canva, методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle, Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: 1 семестр (осінній) – залік.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі заліку становить сума балів за результатами поточного та рубіжного контролю. Оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти виконує на останньому за розкладом занятті залікову контрольну роботу.

При поточному контролі здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення кейсів, ситуаційних завдань, розрахункових задач, участі в науково-практичних конференціях, підготовці публікацій.

За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних і практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

«незараховано» – здобувач має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання в Україні та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (екзамен, диф. залік, курс. проект, курс. робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90–100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82–89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74–81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64–73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60–63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2	Незараховано	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	(незадовільно)		1–34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ <https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf>

10. Методичне забезпечення

Включає навчально-методичний комплекс з дисципліни, рекомендована обов'язкова та додаткова література, конспект лекцій, методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Наповнення відповідного розділу в системі Moodle.

11. Рекомендовані джерела інформації:

Нормативно-правові документи:

1. Державна цільова соціальна програма з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року: Постанова КМУ від 30 липня 2024 р. №864 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/864-2024-%D0%BF#n97>
2. Завдання та індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні на період до 2030 року <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ind.80/bookmtd-goalsalbum110pagesok-3.pdf>
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#>.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#>.
5. Конвенція про визнання кваліфікації з вищої освіти в європейському регіоні. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_308#Text
6. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/9-650 (2018, жовт. 23) керівникам закладів вищої освіти «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти». URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272__124272.
7. Про академічну доброчесність: Проект Закону України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/43481> lob:<https://itd.rada.gov.ua/d94336cc-7474-4db0-9493-d63faf75ad91>
8. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#>.
9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text>
10. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. № 1074. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-96-n#Text>
11. Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65-98-п#Text>
12. Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні: Закон України від 3 грудня 1999 р. № 1273-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1273-14#>.
13. Професійний стандарт «Викладач закладу вищої освіти» від 16.10.2024 р. <https://osvita.ua/doc/files/news/933/93388/671b468b176c8465976827.pdf>
14. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки: затв. Розпорядженням КМУ від 23 лютого 2022р. №286-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>
15. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

16.Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти: Лист від 23.10.2018 р. №1/9-650 Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>

Основна література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Ред. Фінікова Т. В., Артюхова А. Є. Київ: Таксон. 2016. 234 с.
2. Андрущенко В. Безальтернативна матриця освіти: «розумна освіта» як потреба і реальність XXI століття. *Вища освіта України*. 2024. № 1. С. 5–10.
3. Бех І. Д. Патріотизм як цінність. 7 наукових позицій у національно-патріотичному вихованні. *Управління освітою*. 2018. № 6, С. 7–12.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинг. системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2018. 384 с.
5. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : *підручник*. Київ: Ліра-К, 2025. 512 с.
9. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: *підручник* / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ : Ліра-К, 2017. 484 с.
10. Інноваційність розвитку вищої педагогічної освіти: від теорії до практики : *колективна монографія*. / За заг. ред. Л.Л. Хоружої. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 232 с.
11. Каплінський, В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: КНТ, 2019. 225 с.
12. Карпенко О., Прокопів Л. Вища освіта у контексті євроінтеграції: *навч.-метод. посіб.* Дрогобич, 2019. 148 с.
13. Кремень В. Г., & Ільїн В.В. Людина у викликах цивілізації: від минулого – до майбутнього: *Людина. Освіта. Соціум : монографія*. Київ: Грамота. 2020. 248 с.
14. Кривчик Г., Лагдан С. Викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах воєнного часу: форми і методи. *Наукові інновації та передові технології*, 2023. № 5 (19). С. 516-528.
15. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 504 с.
16. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навч. посіб. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.26.
17. Освіта в умовах воєнного стану. URL: <https://eo.gov.ua/osvita-v-umovakh-voiennoho-stanu/2022/04/11/>.

18. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
19. Прокопів Л. М. Сидорук О.М. Використання інноваційних технологій навчання як ефективною комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Освітні обрії*. 2020. №1(15). С. 75–79.
20. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Львівська політехніка. Львів 2021. 540 с.
21. Стинська В., Прокопів Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача ЗВО. *Освітні обрії*. 2021. 1(52). С. 115-118.
22. Фіцула М.М. Педагогіка. URL: <http://bookstore.net.ua/moreinfo.php?Bookid=9>

Додаткова:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. К., 1998. 560 с.
2. Бабин І. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти на період до 2020 р. URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/238.html>
3. Барабаш В. А., Глебова Л. В., Мехеда А. М. Науково-дослідницька діяльність у процесі формування професійної компетентності студентів-інформаційників. *Соціум. Документ. Комунікація*: зб. наук. праць. Серія: Історичні науки. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2020. Вип. 10. С.216 – 240. <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10409>
4. Барабаш В. А. Громадянська культура майбутнього фахівця в контексті формування громадянського суспільства. *Наукові записки КДПУ імені В. Винниченка*. Сер. : Пед. науки: зб. наук. праць. Вип. 135. Кіровоград : Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка 2015. С. 53–56.
5. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Формування громадянської активності студентів у процесі викладання соціально-гуманітарних дисциплін. *Соціум. Документ. Комунікація*: збірник наукових статей. Вип.5. Серія «Історичні науки». Переяслав-Хмельницький, 2018. 360 с. http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2018_5_3.
6. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Інформаційні ресурси бібліотеки закладу вищої освіти як джерело розвитку інтелектуального та духовного потенціалу студентів. *Соціум. Документ. Комунікація*: збірник наукових праць. Серія «Історичні науки». Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я. М., 2019. Вип.6/2 (Спецвипуск). С.11–28. DOI:<https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=15532767756050326344&btnI=1&hl=uk>
7. Барабаш В., Орлик С., Бондаренко Г. Розвиток гнучких навичок здобувачів вищої освіти у контексті соціокультурної комунікації. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2021. Вип.14. С.9-28. DOI: <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2021-14-9-28>.
8. Барабаш Вікторія, Сустретов Анатолій, Коломієць Олена. Психологічні

- чинники етичної поведінки викладача вищої школи. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету: збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2025. Вип. 70. 268 с. С. 31–43. <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/42/399>
9. Вітвицька, С. Адаптивна система педагогічної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої та передвищої освіти. Інновації в науці: сучасний вимір: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих дослідників. 4 квітня 2024 року. Суми, 16–19.
 10. Дашковська О. В., Погребняк В. П. Підсумки та перспективи модернізації системи вищої освіти в Україні. К. ДНУ «Інститут освітньої аналітики», *Освітня аналітика України*, вип. №2(18), 2022, С. 35–44.
 11. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. 3-тє вид., доопрац. І доп. К.: Знання, 2008. 566 с.
 12. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи. /за ред. В.Г. Кременя, Н.Г. Ничкало. Київ: Знання України. 2018. 616 с.
 13. Каленський А. А. Розвиток професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів спеціальних дисциплін : *монографія* 2- ге вид., випр. і доп. Київ: ЦП «Компринт». 2016. 424 с.
 14. Ляшенко, М. Ю. Актуальні проблеми формування професійної мотивації майбутніх педагогів професійного навчання / М. Ю. Ляшенко // Scientific and pedagogical internship “Innovative methods of organization of educational process in the field of pedagogy and psychology in Ukraine and EU countries”. October 21 November 29, 2019. Maria Curie-Skłodowska University, 2019. С. 104–107. URL: <https://cuesc.org.ua>.
 15. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи : монографія / За ред. Н.Г. Ничкало, І.Ф. Прокопенка. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 546 с.
 16. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ЗВО: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
 17. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія /за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок. 2018. 452 с.
 18. Ракітнянська Л. М. Становлення та розвиток поняття «емоційний інтелект»: історико-філософський аналіз. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: Педагогічні науки) : гол. ред. С. Сисоєва. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2018. № 3–4 (56–57). С. 36–42.
 19. Ставицький А., Затонацька Т. Формування культури якості вищої освіти в українських університетах. *Освітня аналітика України*. 2017. №1. С. 21–32.
 20. Стасюк, Ю., Вайнілович, І., & Кобченко, А. Роль емоційного інтелекту та професійної культури у розвитку закладів вищої освіти. *Challenges and Issues of Modern Science*. 2024, №3. С. 214–222. <https://cims.fti.dp.ua/j/article/view/265>
 21. Стежко, З. В., Шалімова, Н. С., Андрощук, І. О. Академічна доброчесність у вищій освіті: прояви та мотиваційні чинники. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2022, № 3. С. 7–15.

22. Староста В.І. Тестовий контроль психолого-педагогічної підготовки магістрів та аспірантів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 100 с.
23. Терещук, В. І., Ільченко, А. М., & Семенишина, І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*, 2023, № 16. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/157>.
24. Kelly A. Measuring competition and competitiveness. *Dynamic Management and Leadership in Education*. 2021. P. 218-224. doi: 10.4324/9781003217220-22.
25. Mytsenko Valerii, Varabash Viktoriia, Bondarenko Anna. Formation of Soft Skills Among Future Specialists in Information, Library and Archival Affairs. *Наукові записки / Ред. кол. В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 199. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. 261 с. С. 82–87. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua>.*
26. MYTSENKO Valerii, BARABASH Viktoriia GLEBOVA Lyudmila. Educational potential of the activities of information institutions during the war period. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Випуск 208. С. 79–86. DOI:10.36550/2415-7988-2023-1-207-79-86.
27. ScienceRise: Pedagogical Education. https://journals.uran.ua/sr_edu

Інформаційні ресурси:

1. Освіта UA. URL: <https://osvita.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека – підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>
6. Національна академія педагогічних наук України <https://naps.gov.ua/>
7. Сервіси та інформаційні ресурси. Педагогіка вищої школи. URL: www.kspu.edu/Information/services.aspx.
8. Higher Education Pedagogies ISSN: (Print) (Online) Journal homepage. URL: <https://www.tandfonline.com/loi/rhep20>

Рекомендовані джерела неформальної освіти:

1. Історія Києво-Могилянської академії https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UKMA+HKMA101+2020_T1
2. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2
3. Стрес-менеджмент для освітян https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CARITAS+STRESS101+2023_T2
4. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості. <https://prometheus.org.ua/course/course->

[v1:Prometheus+PPK101+2020_T1](#)

5. Академічна доброчесність: Онлайн-курс для викладачів

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2

6. Критичне мислення для освітян https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T